

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Práce s textem – interpretace a analýzy
Název učebního materiálu:	Současná mladá česká poezie – Jan Těsnohlídek
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_CJ0420
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	4. ročník čtyřletého gymnázia, oktáva osmiletého gym.
Autor:	Marie Brožová
Datum vytvoření:	16. 10. 2013
Datum ověření ve výuce:	25. 10. 2013
Druh učebního materiálu:	Pracovní list
Očekávaný výstup:	Pro poznání poetiky nejmladší české básnické generace byla využita sbírka Násilí bez předsudků J. Těsnohlídky, která byla oceněna Ortenovou cenou pro mladého autora. Při interpretaci dvou básnických textů žák pracuje také s recenzí P. Štengla a zprávou o udělení Ortenovy ceny.
Metodické poznámky:	Pracovní list je možné využít k samostatné práci, práci ve dvojicích, či skupinové práci. Osvědčil se požadavek ústních odpovědí na základě písemných poznámek.

Současná mladá česká poezie – Jan Těsnohlídek

P. Štengl: Jsem ten co ožere z dortu marcipánový kytky

Násilí bez předsudků, Jan Těsnohlídek ml.

Jaká je poezie výstředního autora? Máme tu čest s poezií citlivou, melancholickou, posmutnělou, v jistých okamžicích přenádherně silnou. Přesto se autorův naturel do veršů promítl a nějaká ta slovní exhibice se tu najde, a na kráse pravda nepřidá.

A teď to vyznívá trochu podivně. Vždyť před pár řádky výše píše o přenádherně silné poezii. Však mějte se mnou chvíli strpení, vše náležitě vysvětlím. Při hodnocení Honzovy poezie jsem použil slova osciluje, to znamená ne buď jedno, tedy přemoudřelé, nebo druhé, tedy postpubertální, ale i něco mezi! Něco, co ze sebe básník netlačí proto, aby byl zajímavý a obdivovaný za svůj nadoblačný přehled či za svou citlivou a otevřenou duši, co z básníka skane na papír a v básníkově podobě se na papíře zhmotní. Co by se dalo nazvat RYZÍ PRAVDOU. A tato pravda je v Těsnohlídkových verších obsažena. Nemusí se jednat o nic moc objeveného, stačí jen letmý zákmit lidskosti. Ta však je podána bez krásy, bez zbytečných cinkrlátek. Natvrdo. Jazykem ostrým jak břitva. Jazykem, který se nebojí vulgarit. Jazykem Jana Těsnohlídka.

ta největší báseň

ono –
jak to napsat, že
se u malý mořský víly v kodani
fotily čtyři holky –
dohromady a pak každá zvlášť že
je při tom p o z o r o v a l
jeden bezdomovec-
kouřil & smál se
jak jen to napsat že
v dálce
se točily obří větrníky
že nebyly mraky že bylo počasí
tak akorát pro

čmárání letadel po obloze
zelenání se trávy
a p r o p l í t á n í s e
tý loňský větrem –
jak
jen
to napsat že
se dělaly vlny
někdy odpoledne a
někde pod keřem
v tom městě plným cihel
lodí
kol a
barevnejch domů
kvetly první kytky –
obrazy který otvíraly oči a já věděl že

by
to
byla ta největší báseň
jen // jak to napsat

V tuto chvíli se dostáváme k onomu ujídání kytek z dortů. Těsnohlídkova poezie je totiž krutě něžná. Působí trochu jako když si pořídíte koťátko, které veškerou svou láskou uhladíte k smrti. Vždyť každéj to má v sobě/ teploučký dlaně/ co dokážou mrzačit! Jak verši Jiřího Brože vstoupujeme vstříc veškerému násilí bez předsudků.

První báseň sbírky, a to rovnou Ta největší báseň, je nejen příjemným sebeironizujícím úvodem – autor nezapře smysl pro humor – ale i velmi umně vystavěným a zručně vypointovaným kouskem. Vždyť Honza celou dobu všedně – až na jedno zbytečně lyrizující vybočení ve verši zelenání se trávy – a naprosto civilně popisuje skutečnost, jež by mohla být tou největší básní jen// jak to napsat?

pohlednice z osvětimi

v barákách
ve kterejch se pálili lidi
se mluví
o večeři
o zpáteční cestě a
pije
se
pepsi
neni
tady
nic
z osvětimi
z dob kdy
v oknech nebyly záclony a
– arbeit macht frei –
znamenal
něco jinýho než
s t y l o p r o
f o c e n í
od osmý do devatenáctý
hodiny –
je mi z toho
do brečení a
do blití

napíšu ti
radši
něco o motýlech

Ortenovu cenu získal Jan Těsnohlídek mladší za Násilí bez předsudků

Cenu pro mladé spisovatele dostal na veletrhu Svět knihy Jan Těsnohlídek mladší. Porota mu ji udělila za básnickou sbírku Násilí bez předsudků. [...]

Básnická prvotina třiatřicetiletého Těsnohlídka je podle poroty generační básnickou výpovědí o revoltě "v době, kdy se k ní těžko hledá důvod".

Autor patří ke generaci, která vyrostla po roce 1989, její pocity se autor snaží lyricky vyjádřit a kriticky reflektuje současný svět. Knížka nejprve vyšla jako příloha časopisu Psí víno, náklad byl rozebrán a sbírka vyšla ve druhém vydání.

Cena pojmenovaná po básníkovi Jiřím Ortenovi se letos udílela potřiatadvacáté, její zisk bývá často předzvěstí dalších úspěchů jejích laureátů. Mezi nimi jsou například Michal Viewegh, Tereza Boučková, Petr Borkovec, Jaroslav Rudiš, Radek Malý či Petra Hůlová. Ocenění dostává autor prozaického či básnického díla napsaného v českém jazyce, jemuž v době vydání díla není více než 30 let.

<http://ihned.cz> 14.5.2010

Podněty k interpretaci :

1. Souhlasíte s názorem poroty Ortenovy ceny, že poezie J. Těsnohlídka je generační básnickou výpovědí o revoltě "v době, kdy se k ní těžko hledá důvod"? Lze takovýmto hodnocením charakterizovat i výše uvedené Těsnohlídkovy básně?
 2. Jaký postoj k Těsnohlídkově tvorbě má P. Štengl? Jaký byl předpokládaný adresát jeho recenze?
 3. Charakterizujte styl Štenglovy recenze.
 4. Vyhledejte v obou básních stylově příznakové prostředky a interpretujte, jak s nimi autor pracuje.
 5. Který z laureátů Ortenovy ceny vás zaujal svým dílem? Čím vás ve svém díle oslovil?
 6. Znáte časopis Psí víno? Pokud ho neznáte, jakou představu o jeho zaměření jste získali z textu zprávy?
-

Materiály: archiv autorky PL